

AKREDITACIONO TIJELO
Crne Gore

**IZVJEŠTAJ O RADU
AKREDITACIONOG TIJELA CRNE GORE
ZA 2024. GODINU**

Mart, 2025.

Sadržaj

1. UVOD	3
2. REALIZACIJA AKTIVNOSTI	3
2.1. Akreditacija tijela za ocjenjivanje usaglašenosti	4
2.2 Aktivnosti ATCG u cilju unapređenja rada i zadržavanja statusa potpisnika EA MLA Sporazuma	5
2.3. Odnosi sa zainteresovanim stranama	7
2.5. Saradnja ATCG sa organima državne uprave i drugim institucijama, organizacijama i udruženjima	9
2.6. Jačanje administrativno-tehničkih kapaciteta ATCG	10
2.7. Ispunjavanje obaveza koje proističu iz članstva ATCG u evropskim i međunarodnim organizacijama za akreditaciju	13
2.8. Bilateralna saradnja sa nacionalnim akreditacionim tijelima drugih država	15
2.9. Učešće u planiranju i realizaciji projekata tehničke pomoći	16
2.10. Ostale aktivnosti	17
3. PRAĆENJE SPROVOĐENJA PROGRAMA RADA	17

1. UVOD

Vlada Crne Gore je osnovala Akreditaciono tijelo Crne Gore (ATCG) kao jedino nacionalno akreditaciono tijelo koje obavlja poslove akreditacije tijela za ocjenu usaglašenosti vodeći se principima nezavisnosti, nepristrasnosti i objektivnosti. Odgovornosti i zadaci ATCG su jasno razdvojeni od odgovornosti i zadataka drugih nacionalnih organa. Predlaganjem godišnjeg zakona o budžetu, Osnivač učestvuje u obezbjeđivanju potrebnih sredstava za nesmetano funkcionisanje ATCG (uključujući i sredstva koja se odnose na članstvo i učešće ATCG u radu evropskih i međunarodnih akreditacionih organizacija). Osnivač nije uključen u proces akreditacije tijela za ocjenu usaglašenosti, kao ni u ocjenjivanje i odlučivanje o akreditaciji. U ime osnivača, ministarstvo nadležno za infrastrukturu kvaliteta vrši nadzor nad radom ATCG u obavljanju poslova utvrđenih zakonom.

ATCG je neprofitna organizacija i radi izbjegavanja sukoba interesa nema vlasnička prava ili druge finansijske ili upravljačke interese u tijelima za ocjenu usaglašenosti. Opšta akta koja regulišu poslovanje ATCG-a, godišnji program rada, godišnji izvještaj o radu, Registar akreditovanih tijela sa obimima akreditacija i druge relevantne informacije dostupne su javnosti. ATCG svoju djelatnost obavlja u skladu sa Zakonom o akreditaciji („Sl. list CG“, br. 54/09 i 43/2015), Odlukom o osnivanju Akreditacionog tijela Crne Gore („Sl. list CG“, br. 21/07), Statutom Akreditacionog tijela Crne Gore, kao i internim pravilima akreditacije i procedurama ATCG.

ATCG svoju djelatnost obavlja poštujući zahtjeve standarda *MEST EN ISO/IEC 17011 – Ocjenjivanje usaglašenosti – Opšti zahtjevi za akreditaciona tijela koja akredituju tijela za ocjenjivanje usaglašenosti* i poštujući pravila evropskih i međunarodnih organizacija iz oblasti akreditacije (EA, ILAC i IAF).

2. REALIZACIJA AKTIVNOSTI

Ovaj Izvještaj o radu je usklađen sa Programom rada za 2024.g. odnosno sa dokumentima sistema upravljanja ATCG, te sa zahtjevima međunarodnog standarda za akreditaciona tijela MEST EN ISO/IEC 17011, uputstvima i preporukama međunarodnih organizacija za akreditaciju: Evropske organizacije za akreditaciju (EA), Međunarodne organizacije za akreditaciju laboratorija (ILAC), Međunarodnog akreditacijskog foruma (IAF) i obuhvata:

- Realizaciju aktivnosti akreditacije tijela za ocjenjivanje usaglašenosti,
- Aktivnosti ATCG u cilju unapređenja rada i održavanja statusa potpisnika EA MLA Sporazuma
- Odnose sa zainteresovanim stranama;
- Saradnju ATCG sa organima državne uprave i drugim institucijama, organizacijama i udruženjima;
- Jačanje administrativno- tehničkih kapaciteta ATCG;
- Ispunjavanje obaveza koje proističu iz članstva ATCG u evropskim i međunarodnim organizacijama za akreditaciju
- Bilateralna saradnja sa nacionalnim akreditacionim tijelima drugih država
- Učešće u realizaciji projekata tehničke pomoći
- Ostale aktivnosti

2.1. Akreditacija tijela za ocjenjivanje usaglašenosti

U decembru 2024.godine, u nacionalnom sistemu akreditacije se nalazi ukupno 41 tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti (TOU) sa aktivnim statusom akreditacije. Od ukupnog broja tijela za ocjenu usaglašenosti sa aktivnim statusom su 26 laboratorija za ispitivanje, 2 laboratorije za etaloniranje, 2 medicinske laboratorije, 6 kontrolnih tijela, 3 sertifikaciona tijela za sertifikaciju proizvoda i 2 sertifikaciona tijela za sertifikaciju sistema menadžmenta.

U toku 2024. godine u Registar akreditovanih organizacija su upisana tri nova TOU. Od toga dvije laboratorije za ispitivanje:

- **Institut za lijekove i medicinska sredstva CinMED**
Bulevar Ivana Crnojevića 64A, Podgorica
Područje akreditacije: Procjena pakovanja lijeka u odnosu na odobreno pakovanje; Procjena ujednačenosti mase jednodoznog preparata; Identifikacija kristalnih faza u uzorcima čvrstih formi lijekova i suplemenata difrakcijom X-zraka
- **PTT Inženjering**, Tehnički sektor za inženjering i laboratoriju, Laboratorija za ispitivanje nivoa elektromagnetnog zračenja,
Mitra Bakića bb, Podgorica
Područje akreditacije: Ispitivanje jačine električnog polja

I jedno kontrolno tijelo tipa C

- **Winsoft d.o.o. Podgorica**, Kontrolno tijelo, tip C,
Rista dragičevića br. 13, Podgorica
Područje akreditacije: Izračunavanje nivoa buke koja potiče od drumskog, željezničkog saobraćaja i buke koja potiče od industrijskih postrojenja, za

utvrđivanje, procjenu i predviđanje vrijednosti indikatora nivoa buke kroz propisani mehanizam izrade strateške karte buke

Osim ova tri (3) početna ocjenjivanja, shodno Planu redovnih nadzornih aktivnosti i ponovnog ocjenjivanja akreditovanih organizacija i u skladu sa uspostavljenim programima ocjenjivanja za svako akreditovano tijelo ponaosob, ATCG je sprovedo sedam (7) ponovnih ocjenjivanja u cilju obnavljanja akreditacije odnosno produženja trajanja sertifikata o akreditaciji tijelima za ocjenjivanje usaglašenosti, dvadeset tri (23) redovna nadzorna ocjenjivanja, tri (3) redovna nadzorna ocjenjivanja u okviru kojih su se realizovala proširenja obima akreditacije, tri (3) samostalna proširenja.

Realizovano je jedno (1) ocjenjivanje koja je podrazumjevalo pregled fajla i dokumentacije klijenta koristeći to kao priznatu tehniku ocjenjivanja kod niskorizičnih TOU.

U organizaciji Službe za akreditaciju realizovano je dvanaest (12) sastanaka Komisije za akreditaciju.

2.2 Aktivnosti ATCG u cilju unapređenja rada i zadržavanja statusa potpisnika EA MLA Sporazuma

Prema Uredbi Evropskog parlamenta i Savjeta (EC No. 765/2008), osim ostvarivanja punopravnog članstva u Evropskoj kooperaciji za akreditaciju (EA), nacionalna akreditaciona tijela su dužna ispuniti dodatne zahtjeve i potpisati multilateralni sporazum sa EA, tzv. EA MLA Sporazum.

U oktobru 2023. godine ATCG je ostvarilo status potpisnika EA MLA Sporazuma u oblastima ispitivanja (ISO/IEC 17025), medicinskih ispitivanja (ISO 15189), kalibracije (ISO/IEC 17025), kontrolisanja (ISO/IEC 17020) i sertifikacije proizvoda (ISO/IEC 17065).

U skladu sa dokumentom EA-2/02 EA Procedure for the evaluation of a National Accreditation Body i prema zahtjevima specificiranim u navedenom dokumentu, **održavanje statusa** multilateralnog potpisnika EA MLA u relevantnim područjima i **promovisanje značaja ovog sporazuma** je kontinuirana aktivnost ATCG.

U skladu sa pravilima i porocedurom Evropske kooperacije za akreditaciju (EA), prvo redovno nadzorno ocjenjivanje ATCG u cilju održavanja statusa potpisnika EA MLA Sporazuma sprovedeno je od strane tima Peer evaluatora EA na licu mjesta u periodu 04-08. novembra 2024. godine. Tim Peer evaluatora se sastojao od šest članova koji su predstavnici akreditacionih tijela: Švajcarske (SAS), Njemačke (Dakks), Grčke (ESYD), Španije (ENAC), Portugalije (IPAC) i Estonije (EAK).

U vezi sa evaluacijom koja je planirana za novembar 2024.godine, Sekretarijatu MAC-a, su 15.04.2024. proslijeđene sledeće informacije:

Prošireni spisak TOU koji uključuje sledeće dodatne informacije:

- Akreditovani obim TOU a;
- Sastav tima
- Vrsta ocenjivanja: ponovno ocenjivanje, nadzor, proširenje obima akreditacije
- trajanje ocenjivanja u danima;
- head office i lokacije TOU;

Prosljeđeni su i podaci o nacionalnoj legislativi i primjeni Regulation (EU) 2011/305 - Construction products, Regulation (EU) 2018/848 - Organic production and labelling of organic product (repealing Regulation (EC) 2007/834), Directive 2014/68/EU - Pressure Equipment (PED), Directive 2014/33/EC - Lifts and safety components for lifts u uspostavljenim oblastima akreditacije.

U periodu od 04.11 - 08.11. 2024. realizovano je nadzorno ocenjivanje ATCG-a od strane peer evaluatora u ime evropske kooperacije za akreditaciju (EA) s ciljem dobijanja dokaza za utvrđivanje da li ATCG treba da zadrži status potpisnika EA MLA za akreditaciju laboratorija za etaloniranje (EN ISO/IEC 17025), ispitnih laboratorija (EN ISO/IEC 17025), uključujući medicinske laboratorije (EN ISO 15189), inspekcijskih tijela (EN ISO/IEC 17020) i tijela za sertifikaciju proizvoda (EN ISO/IEC 17065).

Pored dijela evaluacije na licu mjesta koji je realizovan u kancelarijama ATCG u smislu pregleda odnosne dokumentacije sistema menadžmenta ATCG i intervjua sa nadležnim osobljem, tim Peer evaluatora je dodatno posmatrao i ocjenjivao sprovođenje realnih postupka akreditacije koje je ATCG realizovalo nad ukupno 8 tijela za ocenjivanje usaglašenosti.

Evaluacija je sprovedena u skladu sa zahtjevima navedenim u dokumentu EA-2/02.

Tim za evaluaciju Evropske kooperacije za akreditaciju (u daljem tekstu – tim) je potvrdio da je ukupno poslovanje ATCG-a uglavnom u skladu sa zahtjevima EA-2/02, te da ATCG ima potrebnu posvećenost, finansijska i druga sredstva, uglavnom obezbijedena od strane Vlade Crne Gore, za nastavak nezavisnog vođenja postupka akreditacije i da ispunjava svoje obaveze u okviru EA MLA prema EA 1/06:2022. Od strane tima potvrđeno je, takođe, da aktivnosti ocenjivanja i nadzora ATCG-a pružaju određeni stepen povjerenja da su rezultati i podaci dobijeni od organizacija akreditovanih od strane ATCG-a ekvivalentni onima koje izdaju organizacije akreditovane od strane drugih EA MLA partnera.

Konstatacija ocjenjivačkog tima je da je stalno zaposleno osoblje ATCG-a stručno, osposobljeno i tehnički kvalifikovano za funkcije koje obavlja, te da ATCG ima pristup dovoljnom broju kvalifikovanih, iskusnih i kompetentnih eksternih tehničkih ocjenjivača i eksperata, većinom iz susjednih balkanskih zemalja.

Tim za evaluaciju je u svom Izvještaju sa ponovne evaluacije posebno istakao:

- Znanje internog i eksternog osoblja ATCG-a o tehničkim oblastima u okviru različitih akreditacija;
- Inicijativu u obavljanju zadataka;
- Napore u razvoju resursa;
- Poznavanje i primjenu obaveznih dokumenata EA, ILAC i IAF, gdje je primjenjivo;
- Proaktivni rad sa novim i/ili revidiranim standardima i dokumentima EA, ILAC i IAF, gdje je primjenjivo;
- Komunikaciju sa tijelima za ocjenu usaglašenosti (CAB) koja su već akreditovana ili apliciraju za akreditaciju;
- Saradnju između vodećih ocjenjivača, tehničkih ocjenjivača i/ili eksperata u okviru ocjenjivačkih timova ATCG-a;
- Redovno praćenje osoblja.

EA tim je identifikovano 27 nesusaglašenosti (NC) i 13 komentara (Cm).

ATCG je vođa tima 30. decembra 2024. poslao „Izvještaj o korektivnim mjerama“ koji sadrži detalje analize osnovnog uzroka, uključujući obim neusaglašenosti i njen uticaj, kako bi EA tim mogao dostaviti preporuku Komitetu za donošenje odluka (EA MAC) o potvrđivanju statusa ATCG kao potpisnika EA MLA.

2.3. Odnosi sa zainteresovanim stranama

ATCG je u 2024. nastavilo da radi na daljem obezbjeđivanju transparentnosti u radu i dostupnosti potrebnih informacija, dokumenata i obaveštenja.

Redovno se ažuriraju informacije u skladu sa izmjenama dokumenata sistema menadžmenta ATCG i EA/ILAC/IAF obavezujućih dokumenta kroz ZPR.01.27 Listu dokumenata koja sadrži zahtjeve koje treba da ispuni podnosilac Zahtjeva za akreditaciju i akreditovano TOU, i koja je ažurirana u oktobru 2024. godine (nova izdanja ILAC P8: 11/2023, Supplementary Requirements for the Use of Accreditation Symbols and for the Claims of Accreditation Status by CABs, IAF MD 1:2023 IAF Mandatory Document for the Audit and Certification of a Management System Operated by a Multi-Site Organization, IAF MD 29, MEST EN ISO/IEC 27006-1:2024, ILAC P09:01/2024).

Ažuriraju se i informacije koje se odnose i na dokumenta koja imaju informativni sadržaj ili predstavljaju smjernice za određene šeme akreditacije i ne sadrže dodatne zahtjeve u

odnosu na referentne standarde za akreditaciju, već samo obezbjeđuju doslijednu i konzistentnu primjenu tih standarda.

ATCG je nastavilo aktivnosti na prikupljanju informacija u vezi realizovanih ocjenjivanja putem posebnog obrasca kako bi se unapredio rad timova za ocjenjivanje, povećala efikasnost njihovog rada i ujednačili stavovi ocjenjivača u postupcima ocjenjivanja. Na ovaj način akreditovana TOU mogu da, neposredno poslije ocjenjivanja ili završenog postupka akreditacije, iskažu svoje (ne) zadovoljstvo ili predlože mjere za poboljšanje rada ATCG. Anketu je u period od januara do decembra 2024. godine popunilo trideset devet (39) akreditovanih tijela.

Anketa o akreditaciji i učešću u sistemu akreditacije, koja je javno dostupna na sajtu www.akreditacija.me je takođe jedan od vidova komunikacije sa svim zainteresovanim stranama kako bi na osnovu iskazanog stepena zadovoljstva kroz odgovore, kao i kroz data mišljenja, predloge, sugestije kao i eventualne primjedbe ATCG unaprijedilo svoj rad i usluge. Anketa je anonimna i uz analizu dobijenih informacija koje su pozitivne ažuriran je poziv svim zainteresovanim stranama da budu učesnici ankete. Anketu je popunilo sedam (7) zainteresovanih.

Radi motivisanja tijela za ocjenjivanje usaglašenosti da svoju kompetentnost dokažu akreditacijom, kao i u cilju povećanja broja akreditovanih tijela u nacionalnom sistemu akreditacije, ATCG je tokom 2024. godine iniciralo i održalo više sastanaka i prezentacija sa predstavnicima nadležnih institucija kao i sa predstavnicima organizacija koje su potencijalni kandidati za akreditaciju (Tehnopolis Nikšić, PTT Inenjering, CMC Herceg Novi, KRUSO Herceg Novi, JZU Dom zdravlja Bar, JZU Dom zdravlja Kotor, Institut Simo Milošević Igalo, MMK Control Bar, Geološki zavod Podgorica, Geoprojekt Podgorica, Geostandrad Nikšić...). ATCG je na više internih sastanaka razmatrao razloge o preprekama u ostvarivanju postavljenih ciljeva da se poveća broj TOU, posebno ako uzmemo da je relativno dug period od kada TOU iskažu interesovanje za akreditacijom pa do slanja prijave za akreditaciju. ATCG smatra da se ograničenja djelimično odnose i na nedovoljno korišćenje akreditacije kao priznatog sredstva za osiguranje povjerenja u rad TOU u cilju zaštite javnih interesa i povećanja pouzdanosti u donošenju odgovarajućih odluka kao i nedovoljno prepoznavanje Akreditacionog tijela od strane regulatora kao učesnika po pitanju amandmanskog dopunjavanja postojećih i donošenje novih zakona i tehničkih propisa.

U cilju informisanja zainteresovanih strana, a na prethodno dostavljeni poziv, ATCG je na sjednici Odbora za kvalitet Privredne komore Crne Gore održane dana 22.02.2024. godine održao prezentaciju o dostignućima ATCG i trenutnom stanju u oblasti akreditacije.

U cilju promocije akreditacije i podizanja svijesti zainteresovanih strana o ulozi i značaju akreditacije, ATCG je krajem maja i početkom juna 2024. godine sproveda aktivnosti radi obilježavanja 09. juna - Svjetskog dana akreditacije. Promotivni materijal (brošura, zajednička izjava predsjedavajućih ILAC i IAF, promotivni film o ulozi i značaju akreditacije) u vezi sa obilježavanjem WAD 2024, a čija je tema nosila naziv „Akreditacija: Osnaživanje sjutrašnjice i oblikovanje budućnosti“, preveden je i objavljen dana 07. juna 2024. godine na web portalu ATCG.

Tokom 2024. godine ATCG je realizovalo više okruglih stolova u cilju podizanja svijesti kod zainteresovanih strana o ulozi i značaju akreditacije po pojedinim šemama akreditacije:

- Okrugli sto na temu uloge i značaja akreditacije sertifikacionih tijela za proizvode održan je dana 17.05.2024. godine;
- Okrugli sto na temu uloge i značaja akreditacije sertifikacionih tijela za sisteme menadžmenta održan je dana 28.06.2024. godine;
- Okrugli sto na temu uloge i značaja akreditacije medicinskih laboratorija održan je dana 27.09.2024. godine;
- Okrugli sto na temu uloge i značaja akreditacije ispitnih/kalibracionih laboratorija održan je dana 29.11.2024. godine.

Na prethodno navedenim okruglim stolovima, koje je ATCG realizovalo uz podršku IPA 2020 projekta tehničke pomoći, osim predstavnika ATCG učestvovali su i predstavnici akreditovanih tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, predstavnici nadležnih ministarstava i predstavnici drugih zainteresovanih strana.

Tokom 2024. godine ATCG je u direktnoj komunikaciji i putem web portala (www.akreditacija.me) i LinkedIn-a blagovremeno i u kontinuitetu pružalo zainteresovanim stranama relevantne informacije o aktuelnostima u oblasti akreditacije, akreditovanim organizacijama kao i radu ATCG.

2.5. Saradnja ATCG sa organima državne uprave i drugim institucijama, organizacijama i udruženjima

ATCG je tokom 2024. godine uspješno sarađivalo sa drugim institucijama i organizacijama, a posebno institucijama infrastrukture kvaliteta - Zavodom za metrologiju Crne Gore i Institutom za standardizaciju Crne Gore.

ATCG je imao svog predstavnika u Koordinacionom odboru za kvalitet Privredne Komore Crne Gore.

U smislu jačanja bilateralne saradnje, vodeći ocjenjivač iz ATCG je na poziv Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine, 14.02.2024. prisustvovao ocjenjivanju Ispitne

laboratorije JU Zavod za javno zdravstvo Mustafe Pintola br. 1, 71210 Ilidža, u svrhu auditiranja ocjenjivačkog tima BATA I monitoring njihovog rada.

Predstavnik ATCG je aktivno učestvovao na sastancima Radne grupe u Sektoru za kvalitet Ministarstva zdravlja u smislu isticanja značaja i uloge akreditacije medicinskih laboratorija za nadležne državne organe, za korisnike akreditovanih usluga medicinskog ispitivanja, za krajnje korisnike i druge zainteresovane strane.

Učešćem na javnoj raspravi 02.12.2024. povodom Nacrta Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Akreditaciono tijelo je sugerisalo Zakonpiscu da se akreditacijom medicinskih laboratorija stvara preduslov za stimulisanje i poboljšanje integracije i upravljanja zdravstvenim uslugama. Zahvaljujući tome se dopunio Nacrt Zakona o zdravstvenoj zaštiti koji glasi: „Ukoliko zdravstvena ustanova raspolaže laboratorijskim kapacitetima, izdavanju sertifikata obavezno prethodi akreditacija istih, od strane Akreditacionog tijela Crne Gore, u skladu sa posebnim zakonom i relevantnim međunarodnim standardima”.

U skladu sa svojim strateškim ciljevima i politikom kvaliteta, ATCG će nastaviti da pruža dokaze o posvećenosti razvoju i primjenjivanju sistema menadžmenta i stalnom poboljšavanju njegove efektivnosti.

Tokom 2024. godine ATCG je nastavilo da pruža podršku organima državne uprave vezano za proces pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji, a što se prevashodno odnosi na Pregovaračko poglavlje 1 – Sloboda kretanja robe koje se dijelom odnosi na oblast akreditacije i ocjenjivanja usaglašenosti. U tom smislu, predstavnici ATCG u Pregovaračkoj Radnoj grupi za Poglavlje 1 su dali doprinos izradi Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji (PPCG) za period 2024-2027. kao i redovno izvještavao o aktuelnom stanju u oblasti akreditacije za potrebe sačinjavanja godišnjih Izvještaja Evropske Komisije o napretku Crne Gore (Prilog izvještaju EK, za period 15.VI 2023-01. IV 2024.). U julu 2024. godine ATCG je takođe dostavio odgovore na pitanja Evropske Komisije koja se odnose na Pregovaračko poglavlje 1, a u dijelu koji se odnosi na oblast akreditacije.

Predstavnik ATCG je član Koordinacionog odbora zdravstvenog turizma pri Privrednoj komori Crne Gore i svojim aktivnim učešćem doprinosi radu ovog komiteta.

2.6. Jačanje administrativno-tehničkih kapaciteta ATCG

ATCG ima jedanaest (12) stalno zaposlenih izvršilaca koji obavljaju složene organizacione i stručne poslove vezane za akreditaciju utvrđene Pravilnikom o

sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta (u junu mjesecu je realizovano popunjavanje radnog mjesta arhivara i savjetnika u Sužbi za razvoj i međunarodnu saradnju).

Po uspostavljenom Godišnjem Planu obuke za 2024. godinu koji sadrži obuke namijenjene zaposlenima i ocjenjivačima realizovane su eksterne i interne obuke:

- Zahtjevi standarda EN ISO/IEC 17065, Beograd, Office Simplify, 06-08.02.2024.
- Novo izdanje standarda MEST EN ISO 15189:2023 (ISO 15189:2022) *eng.ver.*, BATA, Sarajevo, 15-16.02.2024 godine
- Zahtjevi standarda ISO/IEC 17025:2017, Beograd, Office Simplify, 20-22.02.2024.
- Akreditacija sertifikacionih tijela za sertifikaciju proizvoda u oblasti organske proizvodnje (pravni okvir evropske unije upoznavanje sa izmenama regulative EU 2018/848 i njenim pratećim aktima koji se primjenjuju u zemljama van EU), Beograd, 22 – 23.02.2024. godine
- Zahtjevi standarda EN ISO/IEC 17011:2017 i druga odnosna dokumenta EA, Beograd, 29.02-01.03.2024.
- Readiness of QI institutions to support CABs and manufacturers in the procedures of evaluation of conformity of products covered by the construction products regulation, Skopje, 19-20.03.2024.
- Seminar na temu „Najbolje prakse u nacionalnim institucijama za infrastrukturu kvaliteta“ koji je održan dana 13.06.2024. godine u organizaciji ISME i podršku IPA 2020 projekta
- obuka u organizaciji ATCG (uz podršku IPA 2020 projekta) na temu „Šema akreditacije sertifikacionih tijela za proizvode, procese i usluge prema EN ISO/IEC 17065:2012“, održana u Podgorici u periodu 13-16.05.2024. godine (prisustvovali stalno zaposleni, članovi stručnih tijela ATCG i kandidati za ocjenjivače u predmetnoj šemi akreditacije);
- Obuka u organizaciji ATCG (uz podršku IPA 2020 projekta) na temu „Šema akreditacije sertifikacionih tijela za sisteme menadžmenta prema EN ISO/IEC 17021-1:2015“, održana u Podgorici u periodu 24-27.06.2024. godine (prisustvovali stalno zaposleni, članovi stručnih tijela ATCG i kandidati za ocjenjivače u predmetnoj šemi akreditacije);
- Obuka u organizaciji ATCG (uz podršku IPA 2020 projekta) na temu „Šema akreditacije medicinskih laboratorija prema EN ISO/IEC 15189:2022“, održana u Podgorici u periodu 23-26.09.2024. godine (prisustvovali stalno zaposleni, članovi stručnih tijela ATCG i kandidati za ocjenjivače u predmetnoj šemi akreditacije);
- Obuka u organizaciji ATCG (uz podršku IPA 2020 projekta) na temu „Šema akreditacije ispitnih/kalibracionih laboratorija prema EN ISO/IEC 17025:2017“, održana u Podgorici u periodu 25-28.11.2024. godine (prisustvovali stalno zaposleni, članovi stručnih tijela ATCG i kandidati za ocjenjivače u predmetnoj šemi akreditacije).
- interna obuka na temu akreditacije sertifikacionih tijela za građevinske proizvode, realizovana online dana 16.12.2024. godine u organizaciji ATCG a uz dodatno angažovanje predavača iz ministarstva nadležnog za građevinarstvo (prisustvovali stalno zaposleni i ocjenjivači ATCG u predmetnoj oblasti ocjenjivanja usaglašenosti);

- interna obuka na temu internih kalibracija, realizovana online dana 17.12.2024. godine u organizaciji ATCG a uz dodatno angažovanje predavača iz nacionalnog Zavoda za metrologiju (prisustvovali stalno zaposleni i ocjenjivači ATCG u predmetnoj oblasti ocjenjivanja usaglašenosti);
- interna obuka na temu akreditacije sertifikacionih tijela za zaštićene poljoprivredne i prehrambene proizvode (PDI, PGO i TSG), realizovana online dana 18.12.2024. godine u organizaciji ATCG a uz dodatno angažovanje predavača iz ministarstva nadležnog za poljoprivredu i profesora sa UDG (prisustvovali stalno zaposleni i ocjenjivači ATCG u predmetnoj oblasti ocjenjivanja usaglašenosti).
- Realizacija poslovnih procesa i raspodjela poslova u okviru ATCG: služba za akreditaciju i služba za razvoj i međunarodnu saradnju; informaciono-dokumentacioni poslovi, pravila i procedure ATCG, komunikacija sa nacionalnim regulatorima, uključivanje zainteresovanih strana, Podgorica, 24.01.2024.
- Pristup zasnovan na bazi rizika, status mjera u vezi sa rizicima i prilikama, Podgorica, 01.02.2024.
- Elektronsko upravljanje dokumentima kao način optimizacije poslovnih procesa: operativna podrška, podrška radu znanja i podrška menadžmentu:-web rješenje za sveobuhvatno upravljanje fizičkom i elektronskom arhivom. Moduli:
1) Arhivska aplikacija (AA) – korisno i efikasno vođenje fizičkog arhiva,
2) Dokument menadžment sistem (DMS) – jednostavno upravljanje elektronskim dokumentima., Logate software empowerment company , Podgorica, 15.03.2024.
- Obuka za harmonizaciju, razumjevanje i upotrebu novog izdanja međunarodnog standarda ISO 15189:2022 (kako izvršiti tranziciju), Podgorica, 11.-13.03.2024.
- Harmonizacija rada ocjenjivača:
 - Moguće promjene u pravilima i procedurama ATCG
 - Metode i tehnike ocjenjivanja
 - Na šta treba obratiti pažnju prilikom ocjenjivanja (usklađenost rada ocjenjivača)
 - Izvještavanje, Podgorica, 22.04.2024.

Na Listi evidencije ocjenjivača za laboratorije za ispitivanje nalazi se 8 vodećih ocjenjivača (u odnosu na prošlu godinu povećan broj za 4 ocjenjivača), 33 tehnička ocjenjivača (u odnosu na prošlu godinu povećan broj za 6 ocjenjivača) i 26 tehničkih eksperata, dok se na listi koja se odnosi na evidenciju ocjenjivača koja su zadužena za laboratorije za etaloniranje nalazi 3 vodeća ocjenjivača, 9 tehničkih ocjenjivača i 4 tehnička eksperta (u odnosu na prethodnu godinu povećan broj za 2 tehnička eksperta) (MEST EN ISO IEC 17025:2018).

Lista evidencije za medicinske laboratorije (MEST EN ISO 15189:2023) sadrži: 3 vodeća ocjenjivača, 4 tehničkih ocjenjivača i 3 tehnička eksperta (u odnosu na prethodnu godinu povećan broj za 3 eksperta).

Registar ocjenjivača koji obavljaju ocjenjivanje kontrolnih tijela (MEST EN ISO 17020:2013) obuhvata 4 vodeća ocjenjivača, 7 tehnička ocjenjivača i 11 tehničkih eksperata (u odnosu na prethodnu godinu povećan broj za 1 eksperta).

Evidencija ocjenjivača za šemu akreditacije sertifikaciona tijela za sertifikaciju proizvoda, procesa i usluga (MEST EN ISO/IEC 17065:2020) obuhvata 3 vodeća ocjenjivača, 8 tehničkih eksperata (u odnosu na prošlu godinu povećan broj za 1 eksperta) i 7 tehnička ocjenjivača (u odnosu na prethodnu godinu povećan broj za 1 ocjenjivača).

Ujedno na Listi ocjenjivača za šemu akreditacije sertifikaciona tijela za sertifikaciju Sistema menadžmenta (MEST EN ISO/IEC 17021-1:2018) se nalazi 3 vodeća ocjenjivača, 6 tehničkih ocjenjivača (u odnosu na prethodnu godinu povećan broj za 1 ocjenjivača) i 6 tehničkih eksperata.

U skladu sa Planom obuke, u Službi za razvoj i međunarodnu saradnju, novozaposleni je u II polovini 2024. godine učestvovao na više internih i eksternih obuka sa ciljem njenog daljeg uvođenja u posao. Interne obuke su se odnosile na upoznavanje sa infrastrukturom kvaliteta, značajem i ulogom akreditacije, razlikom između akreditacije i ocjenjivanja usaglašenosti, upoznavanje sa Regulativom EZ 765/2008 kojom se uređuje oblast akreditacije u Evropskoj Uniji, važećim Zakonom o akreditaciji, Odlukom o osnivanju ATCG, Statutom ATCG, organizacionom šemom, zadacima i odgovornostima organa, stručnih i savjetodavnih tijela ATCG, Pravilnikom o internoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta ATCG, ulogom i radom Evropske kooperacije za akreditaciju (EA), zahtjevima standarda ISO/IEC 17011 koji utvrđuje kriterijume za rad nacionalnog akreditacionog tijela i sl. U cilju opšteg upoznavanja sa standardom nivoa 3 (harmonizovani standardi koji propisuju zahtjeve za organizaciju i rad tijela za ocjenjivanje usaglašenosti), novozaposleni je prisustvovao i eksternoj obuci na temu akreditacije medicinskih laboratorija prema standardu ISO 15189:2023.

2.7. Ispunjavanje obaveza koje proističu iz članstva ATCG u evropskim i međunarodnim organizacijama za akreditaciju

Služba za razvoj i međunarodnu saradnju je tokom 2024. godine aktivno učestvovala u planiranju, koordinaciji i realizaciji aktivnosti koje se odnose na ispunjavanje obaveza iz članstva ATCG u Evropskoj kooperaciji za akreditaciju (EA) i Međunarodnoj organizaciji za akreditaciju laboratorija (ILAC).

U skladu sa obavezama koje proističu iz punopravnog članstva ATCG u EA, tokom 2024. godine predstavnici ATCG su prisustvovali i uzeli učešće na zvaničnim sjednicama upravljačkih i stručnih tijela EA, i to:

- na 55. sjednici Generalne skupštine EA (EA GA) održanoj u periodu 22-23. maja 2024. godine u Brižu i na 56. sjednici EA GA održanoj u periodu 20-21. novembra 2024. godine u Estorilu;

- na 50. sjednici EA Komiteta za multilateralne sporazume (EA MAC) održanoj u periodu 24-25. aprila 2024. godine u Sofiji i na 51. sjednici EA MAC komiteta održanoj dana 23. oktobra 2024. godine u Briselu;
- na 31. i 32. sjednici EA Komiteta za horizontalnu harmonizaciju (EA HHC) održanim u Briselu u periodima 06-07. marta 2024. godine i 11-12. septembra 2024. godine;
- na 47. sjednici EA Komiteta za laboratorije (EA LC) održanoj u periodu 27-28. marta 2024. godine u Rimu i na 48. sjednici EA LC komiteta održanoj u periodu 18-19. septembra 2024. godine u Briselu;
- na 47. sjednici EA Komiteta za kontrolna tijela (EA IC) održanoj dana 19.03.2024. godine u Bukureštu i na 48. sjednici EA IC komiteta održanoj u periodu 26-27. septembra 2024. godine u Briselu;
- na 47. sjednici EA Komiteta za sertifikaciona tijela (EA CC) održanoj u periodu 20-21. marta 2024. godine u Bukureštu i na 48. sjednici EA CC komiteta održanoj u periodu 24-25. septembra 2024. godine u Briselu;
- na konstituiвноj sjednici Communication Network (EA CN) održanoj na daljinu dana 03.04.2024. godine i na prvoj redovnoj sjednici EA CN komiteta održanoj u periodu 16-17. oktobra 2024. godine u Istanbulu. Predstavnik ATCG je i održao prezentaciju po tački dnevnog reda koja se odnosila na upotrebu Policy Brief kao pogodnog sredstva komunikacije sa zainteresovanim stranama u oblasti akreditacije.

Osim učešća na redovnim sjednicama, ATCG je tokom 2024. godine nastavilo intenzivnu komunikacijom sa EA kroz redovnu razmjenu informacija i učešće u razvoju normativnih dokumenata i smjernica koje donosi EA (putem davanja komentara na nacрте dokumenata EA i glasanja sa ciljem njihovog usvajanja). U tom smislu, tokom 2024. godine ATCG je odgovorilo na više od 40 upita EA po predhodno navedenim pitanjima. Zapisi o komunikaciji i korespondenciji sa EA čuvaju se u arhivi ATCG. Treba istaći značaj koji je ATCG, uz komunikaciju i koordinaciju sa drugim nacionalnim akreditacionim tijelima ostvarilo na povlačenju prvobitnog predloga u vezi sa revizijom dokumenta EA 1/06 kojim se pokušalo „favorizovanje“ onih članica EA koje potiču iz država EU/EFTA u odnosu na ostale članice EA koje nijesu države EU/EFTA. Takođe, u skladu sa obavezama koje proističu iz punopravnog članstva, ATCG je blagovremeno izvršilo obavezu plaćanja članarine u EA za 2024.godinu.

Tokom 2024. godine ATCG je nastavilo da učestvuje i doprinosi radu Međunarodne organizacije za akrediaciju laboratorija (ILAC), a u skladu sa obavezama koje proističu iz pridruženog članstva ATCG u ovoj međunarodnoj organizaciji za akreditaciju. Imajući u vidu da se na međunarodnom nivou trenutno odvija proces objedinjavanja ILAC i IAF u jedinstvenu međunarodnu organizaciju za akreditaciju, ATCG je dana 27.03.2024. godine dostavio komentare koje se odnose na nacрте osnivačkih i opštih akata buduće jedinstvene organizacije GLOBAC, vodeći pri tome računa o smjernicama koje je tim povodom svojim članicama dostavila Evropska kooperacija za akreditaciju (EA). Tokom 2024. godine u više navrata je nastavljena korespondencija sa ILAC po navedenom pitanju. Osim toga, ATCG je takođe razmjenjivalo i druge informacije i učestvovalo u

razvoju normativnih dokumenata i smjernica ILAC putem davanja komentara na nacрте ILAC dokumenata. S tim u vezi, tokom 2024. godine ATCG je odgovorilo na više od 20 upita ILAC, pri čemu se zapisi o komunikaciji i korespondenciji sa ILAC čuvaju u arhivi ATCG. Predstavnik ATCG je prisustvovao i uzeo učešće na Generalnoj skupštini ILAC (ILAC GA) održanoj u periodu 09-10 oktobra 2024. godine u Berlinu. U skladu sa obavezama koje proističu iz pridruženog članstva u ILAC, ATCG je blagovremeno izvršilo uplatu sredstava za članarinu u ILAC za 2024. godinu.

ATCG tokom 2024. godine nije podnijelo zvaničnu aplikaciju međunarodnim organizacijama za akreditaciju ILAC i IAF za ostvarivanje punopravnog članstva u ovim organizacijama i za potpisivanje odnosnih multilateralnih sporazuma ILAC MRA i IAF MLA, iako je to bilo predviđeno Programom rada ATCG za 2024. godinu. Međutim, tokom 2024. godine realizovano je niz pripremnih aktivnosti u tom smislu, a koje pored ostalog obuhvataju:

- sprovođenje analize odnosnih zahtjeva za punopravno članstvo u ILAC i IAF i zahtjeva za ostvarivanje statusa potpisnika multilateralnih sporazuma ILAC MRA i IAF MLA, kao i analizu procedure za ostvarivanje ovih ciljeva (počevši od same aplikacije nacionalnog akreditacionog tijela pa sve do ostvarivanja statusa punopravnog člana a zatim i statusa potpisnika ILAC MRA i ILAC MLA sporazuma);
- ažuriranje dokumentacije sistema menadžmenta ATCG tako da ona sada integriše i sadrži zahtjeve odnosnih normativnih dokumenata ILAC i IAF;
- prevođenje sve dokumentacije sistema menadžmenta ATCG na engleski jezik, što će biti preduslov aplikaciji za punopravno članstvo u međunarodnim organizacijama ILAC i IAF i potpisivanje multilateralnih sporazuma ILA MRA i IAF MLA;
- obezbjeđenje finansijskih sredstava predviđenih za ove namjene u budžetu za 2025. godinu (za potrebe plaćanja članarine u ILAC i IAF, a koje obuhvataju punopravno članstvo u ILAC i IAF i multilateralne sporazume ILAC MRA i IAF MLA);
- uključivanje predmetnih aktivnosti u Program rada ATCG za 2025. godinu;
- planiranje daljih budžetskih sredstava za ove namjene u periodu 2026-2028, kroz predlog srednjeročnog budžetskog okvira koji je od strane ATCG dostavljen ministarstvu nadležnom za finansije.

Očekuje se da tokom 2025. godine, neposredno nakon potvrđivanja održavanja statusa potpisnika EA MLA Sporazuma, ATCG zvanično aplicira za ostvarivanje punopravnog članstva u međunarodnim organizacijama za akreditaciju ILAC i IAF kao i za potpisivanje međunarodnih multilateralnih sporazuma u oblasti akreditacije ILAC MRA i IAF MLA.

2.8. Bilateralna saradnja sa nacionalnim akreditacionim tijelima drugih država

Tokom 2024. godine, a na osnovu prethodno potpisanih bilateralnih sporazuma, ATCG je nastavilo saradnju sa nacionalnim akreditacionim tijelima zemalja regiona. Saradnja se

prevashodno odnosila na redovnu razmjenu informacija, iskustva, ocjenjivača, održavanja zajedničkih obuka i sl.

Na osnovu prethodno iskazane obostrane spremnosti i želje za uspostavljanjem i daljim jačanjem bilateralne saradnje između dva nacionalna akreditaciona tijela, a na poziv rukovodstva Akreditacionog tijela Ujedinjenog Kraljevstva (UKAS), predstavnici ATCG su u periodu 14.05.-15.05.2024. godine boravili u službenoj posjeti UKAS-u. Tokom bilateralnog sastanka je između ostalog razmotren, a zatim i potpisan Memorandum o razumijevanju (MoU) između ATCG i UKAS koji predstavlja formalnu osnovu za uspostavljanje i dalje jačanje bilateralne saradnje u oblasti akreditacije između dva nacionalna akreditaciona tijela. Na sastanku je takođe potpisan i Ugovor o sprovođenju prekogranične akreditaciji između ATCG i UKAS.

Takođe, na osnovu iskazane obostrane spremnosti i želje za uspostavljanjem i jačanjem bilateralne saradnje započeti su dogovori o zaključivanju Memorandum o razumijevanju (MoU) između ATCG i nacionalnog akreditacionog tijela Rumunije (RENAR). Potpisivanje ovog bilateralnog sporazuma očekuje se tokom 2025. godine.

U junu mjesecu 2024. godine, predstavnici ATCG boravili su u zvaničnoj posjeti nacionalnom akreditacionom tijelu Slovenije (SA) i ujedno prisustvovali proslavi Svjetskog dana akreditacije koji je organizovala SA dana 12.06.2024. na Brdu pri Kranju. Tokom posjete razmijenjena su iskustva u vezi sa radom dva nacionalna akreditaciona tijela i razmatrana su aktuelna pitanja i budući izazovi u oblasti akreditacije.

2.9. Učešće u planiranju i realizaciji projekata tehničke pomoći

Tokom 2024. godine ATCG je u kontinuitetu radio na planiranju, pripremi i realizaciji aktivnosti vezanih za sprovođenje projekta tehničke pomoći IPA 2020 pod nazivom "Increasing the capacity of institutions harmonising and implementing of EU acquis in the area of Competitiveness and Innovation", a čiji se jedan od korisnika ATCG kao nacionalno akreditaciono tijelo.

U okviru predmetnog projekta, tokom 2024. godine realizovane su 4 četvorodnevne obuke po pojedinim šemama akreditacije namijenjene jačanju kompetentnosti stalno zaposlenog osoblja ATCG, članova stručnih tijela, kao i ocjenjivača ATCG i kandidata za ova zvanja. Takođe realizovane su i 4 jednodnevne promotivne aktivnost (okrugla stola) u vezi sa promocijom uloge i značaja akreditacije ispitnih/kalibracionih laboratorija, medicinskih laboratorija, sertifikacionih tijela za proizvode i sertifikacionih tijela za sisteme menadžmenta.

Pored navedenog, u toku je priprema organizacije i realizacije još tri aktivnosti projekta koje se odnose na četvorodnevnu obuku u šemi akreditacije kontrolnih tijela (prema ISO/IEC 17020), jednodnevni okrugli sto na temu uloge i značaja akreditacije kontrolnih tijela kao i organizaciju studijske posjete zaposlenih u ATCG nekom nacionalnom akreditacionom tijelu iz države članice EU, a koje je ujedno potpisnik EA MLA Sporazuma. Realizacija ovih aktivnosti planirana je za I kvartal 2025. godine.

2.10. Ostale aktivnosti

ATCG je tokom marta 2024. izradio Izvještaja o sprovođenju Plana integriteta za 2023. godinu. ATCG je u zakonski predviđenom roku, početkom aprila 2024. godine podnijelo Agenciji za sprječavanje korupcije (ASK) predmetni Izvještaj. Takođe projektni tim na čelu sa Mendažerom integriteta je pripremio Plan integriteta ATCG za predstojeći dvogodišnji period 2025-2026 koji je dostavljen ASK početkom septembra 2024. godine.

Akreditaciono tijelo je u toku 2024.g. radilo na sprovođenju korektivnih mjera vezanih za preporuke Državne revizorske institucije.

3. PRAĆENJE SPROVOĐENJA PROGRAMA RADA

U opštim načelima za funkcionisanje nacionalnih akreditacionih tijela prema Uredbi (EZ) br. 765/2008, čl 4. stv. 9., zahtijeva se da „Svaka država članica osigurava da njeno nacionalno akreditaciono tijelo ima odgovarajuće finansijske i ljudske resurse za pravilno izvođenje svojih zadataka, uključujući ispunjavanje posebnih zadataka kao što je rad na evropskoj i međunarodnoj saradnji u akreditaciji i djelatnostima koje su potrebne za potporu javne politike“.

Prateći definisana načela pretpostavke za ostvarenje svih poslova i zadataka iz Programa rada ATCG za 2024. godinu su:

- finansijska stabilnost,
- kontinuirana edukacija osoblja u skladu s potrebama,
- stabilni i adekvatni radni uslovi.

Navedeni ciljevi, osim prethodnog propisivanja koraka koje vode ka njihovom ostvarivanju se mogu pratiti i kroz definisane rezultate koji su ostvareni do kraja 2024. godine, uz utvrđivanje i navođenje indikatora i izvora verifikacije pomoću kojih se može mjeriti stepen efikasnosti preduzetih aktivnosti i to:

Akreditacija tijela za ocjenu usaglašenosti

- Indikatori: Broj sprovedenih postupaka početne akreditacije (3), broj sprovedenih redovnih nadzornih posjeta (34) i ponovnog ocjenjivanja (6),
- izvori verifikacije: Registar akreditovanih tijela za ocjenu usaglašenosti, godišnji izvještaji o radu ATCG-a
- Tri (3) početna ocjenjivanja, sedam (7) ponovnih ocjenjivanja u cilju obnavljanja akreditacije odnosno produženja trajanja sertifikata o akreditaciji, dvadeset tri (23) redovna nadzorna ocjenjivanja, tri (3) redovna nadzorna ocjenjivanja u okviru kojih su se realizovala proširenja obima akreditacije, tri (3) samostalna proširenja. Realizovano je jedno (1) ocjenjivanje koja je podrazumjevalo pregled fajla i dokumentacije klijenta koristeći to kao priznatu tehniku ocjenjivanja kod niskorizičnih TOU.

Aktivnosti ATCG u cilju održavanja statusa EA MLA Sporazuma (reevaluacija)

- indikatori: održati status potpisnika EA MLA sporazuma u sljedećim oblastima: ispitne laboratorije (EN ISO/IEC 17025) uključujući laboratorije za medicinska ispitivanja (EN ISO 15189), kalibracione laboratorija (EN ISO/IEC 17025), kontrolna tijela (EN ISO/IEC 17020) i sertifikaciona tijela za proizvode (EN ISO/IEC 17065).
- izvori verifikacije: Izvještaji EA o realizovanoj reocjenjivačkoj posjeti i oblastima akreditacije koje su obuhvaće relevantnim sporazumom
- ATCG je odgovorilo na sve zahtjeve vezane za reocjenjivačku posjetu od strane peer evaluatora. U toku 2025.g je očekujemo da će peer evaluator pozitivno odgovoriti na analizu, opseg i predloge korektivnih mjera koje su dostavljene od strane peer evaluatora EA.

Održavanje i sticanje statusa punopravnog članstva ATCG u EA , ILAC i IAF

- indikatori: Status punopravnog članstva ATCG u EA, ILAC i IAF organizacijama
- izvori verifikacije: Izvještaji EA, ILAC i IAF o članovima i njihovom statusu članstva
- ATCG je zadržalo status punopravnog člana EA, potpisnika EA MLA, i pridruženog člana ILAC-a.

Potpisivanje multilateralnih sporazum sa međunarodnim organizacijama za akreditaciju ILAC i IAF

- indikatori: Status potpisnika sa međunarodnim organizacijama IAF i ILAC
- izvori verifikacije: Potpisani multilateralni sporazumi sa ove dvije organizacije ILAC MRA (u oblasti ispitivanja, etaloniranja i kontrolisanja) i IAF MLA (u oblasti sertifikacije proizvoda)
- ATCG je uradio niz pripremnih aktivnosti u cilju potpisivanja multilateralnih sporazuma sa IAF i ILAC-om. Očekuje se da tokom 2025. godine, neposredno nakon potvrđivanja održavanja statusa potpisnika EA MLA Sporazuma, ATCG

zvanično aplicira za ostvarivanje punopravnog članstva u međunarodnim organizacijama za akreditaciju ILAC i IAF kao i za potpisivanje međunarodnih multilateralnih sporazuma u oblasti akreditacije ILAC MRA i IAF MLA.

Jačanje kompetentnosti osoblja koje je angažovano na poslovima akreditacije u ATCG

- indikatori: Broj radnih dana namijenjenih obuci zaposlenih i angažovanih u ATCG u Planu obuka za 2024. godinu minimum 10 radnih dana po zaposlenom, planira se rast broja vodećih ocjenjivača u šemi sertifikacionih tijela za proizvode (1), kontrolnih tijela (1) i laboratorija (1), broja tehničkih eksperata u oblasti građevinskih proizvoda (1), i tehničkih ocjenjivača za oblast hrane (1) i oblast organske proizvodnje i zaštite oznake porijekla i geografske oznake (1).
- izvori verifikacije: godišnji izvještaji o radu ATCG-a, izvještaji o sprovedenim obukama za zaposlene, sertifikati sa obuke, lista ocjenjivača i eksperata ATCG.
- Na Listi evidencije ocjenjivača za laboratorije za ispitivanje nalazi se 8 vodećih ocjenjivača (u odnosu na prošlu godinu povećan broj za **4 ocjenjivača**), 33 tehnička ocjenjivača (u odnosu na prošlu godinu povećan broj za **6 ocjenjivača**) i 26 tehničkih eksperata, dok se na listi koja se odnosi na evidenciju ocjenjivača koja su zadužena za laboratorije za etaloniranje nalazi 3 vodeća ocjenjivača, 9 tehničkih ocjenjivača i 4 tehnička eksperta (u odnosu na prethodnu godinu povećan broj za **2 tehnička eksperta**) (MEST EN ISO IEC 17025:2018). Lista evidencije za medicinske laboratorije (MEST EN ISO 15189:2023) sadrži: 3 vodeća ocjenjivača, 4 tehničkih ocjenjivača i 3 tehnička eksperta (u odnosu na prethodnu godinu povećan broj za **3 eksperta**). Registar ocjenjivača koji obavljaju ocjenjivanje kontrolnih tijela (MEST EN ISO 17020:2013) obuhvata 4 vodeća ocjenjivača, 7 tehnička ocjenjivača i 11 tehničkih eksperata (u odnosu na prethodnu godinu povećan broj za **1 eksperta**). Evidencija ocjenjivača za šemu akreditacije sertifikaciona tijela za sertifikaciju proizvoda, procesa i usluga (MEST EN ISO/IEC 17065:2020) obuhvata 3 vodeća ocjenjivača, 8 tehničkih eksperata (u odnosu na prošlu godinu povećan broj za **1 eksperta**) i 7 tehnička ocjenjivača (u odnosu na prethodnu godinu povećan broj za **1 ocjenjivača**). Ujedno na Listi ocjenjivača za šemu akreditacije sertifikaciona tijela za sertifikaciju Sistema menadžmenta (MEST EN ISO/IEC 17021-1:2018) se nalazi 3 vodeća ocjenjivača, 6 tehničkih ocjenjivača (u odnosu na prethodnu godinu povećan broj za **1 ocjenjivača**) i 6 tehničkih eksperata.
- Takođe je ispunjen plan koji se odnosi na broj dana obuke za zaposlene, gdje je bilo više od 20 dana obuke po zaposlenom.

Jačanje kompetentnosti zaposlenih, članova upravljačkih, savjetodavnih i stručnih tijela ATCG

- indikatori: Broj radionica, seminara i obuka namijenjenih članovima radnih tijela 4 višednevnih obuka po pojedinim šemama akreditacije, koje su namijenjene stalno zaposlenima, članovima stručnih tijela ATCG (npr. Komisije za akreditaciju i nadležnog tehničkog komiteta), kao i ocjenjivačima/tehničkim ekspertima i kandidatima u ova zvanja; 2 praktične obuke za ocjenjivače/tehničke eksperte i kandidate u ova zvanja; 3 jednodnevne interne obuke za stalno zaposlene, članove savjetodavnog tijela i stručnih tijela; 1 studijska posjeta zaposlenih ATCG drugom nacionalnom akreditacionom tijelu u cilju poređenja rada i razmjene iskustva.
- izvori verifikacije: godišnji izvještaji o radu ATCG-a, izvještaji sa radionica, seminara i obuka namijenjenih članovima radnih tijela i sl.
- ATCG je dobilo mogućnost studijske posjete koja je trebala da se realizuje u 2024.g., međutim vođa Projekta je prenio ovu aktivnost u 2025.g.
- obuka u organizaciji ATCG (uz podršku IPA 2020 projekta) na temu „Šema akreditacije sertifikacionih tijela za proizvode, procese i usluge prema EN ISO/IEC 17065:2012“, održana u Podgorici u periodu 13-16.05.2024. godine (prisustvovali stalno zaposleni, članovi stručnih tijela ATCG i kandidati za ocjenjivače u predmetnoj šemi akreditacije);
- Obuka u organizaciji ATCG (uz podršku IPA 2020 projekta) na temu „Šema akreditacije sertifikacionih tijela za sisteme menadžmenta prema EN ISO/IEC 17021-1:2015“, održana u Podgorici u periodu 24-27.06.2024. godine (prisustvovali stalno zaposleni, članovi stručnih tijela ATCG i kandidati za ocjenjivače u predmetnoj šemi akreditacije);
- Obuka u organizaciji ATCG (uz podršku IPA 2020 projekta) na temu „Šema akreditacije medicinskih laboratorija prema EN ISO/IEC 15189:2022“, održana u Podgorici u periodu 23-26.09.2024. godine (prisustvovali stalno zaposleni, članovi stručnih tijela ATCG i kandidati za ocjenjivače u predmetnoj šemi akreditacije);
- Obuka u organizaciji ATCG (uz podršku IPA 2020 projekta) na temu „Šema akreditacije ispitnih/kalibracionih laboratorija prema EN ISO/IEC 17025:2017“, održana u Podgorici u periodu 25-28.11.2024. godine (prisustvovali stalno zaposleni, članovi stručnih tijela ATCG i kandidati za ocjenjivače u predmetnoj šemi akreditacije).
- interna obuka na temu akreditacije sertifikacionih tijela za građevinske proizvode, realizovana online dana 16.12.2024. godine u organizaciji ATCG a uz dodatno angažovanje predavača iz ministarstva nadležnog za građevinarstvo (prisustvovali stalno zaposleni i ocjenjivači ATCG u predmetnoj oblasti ocjenjivanja usaglašenosti);
- interna obuka na temu internih kalibracija, realizovana online dana 17.12.2024. godine u organizaciji ATCG a uz dodatno angažovanje predavača iz nacionalnog Zavoda za metrologiju (prisustvovali stalno zaposleni i ocjenjivači ATCG u predmetnoj oblasti ocjenjivanja usaglašenosti);
- interna obuka na temu akreditacije sertifikacionih tijela za zaštićene poljoprivredne i prehrambene proizvode (PDI, PGO i TSG), realizovana online dana 18.12.2024.

godine u organizaciji ATCG a uz dodatno angažovanje predavača iz ministarstva nadležnog za poljoprivredu i profesora sa UDG (prisustvovali stalno zaposleni i ocjenjivači ATCG u predmetnoj oblasti ocjenjivanja usaglašenosti).

Sprovođenje interne provjere i preispitivanja od strane rukovodstva

- Indikatori: Broj sprovedenih internih provjera i preispitivanja od strane rukovodstva u tekućoj godini
- Izvori verifikacije: Zapisnici sa sprovedene interne provjere i preispitivanja od strane rukovodstva
- U 2024.g. je sprovedena Interna provjera sistema menadžmenta od strane kompetentnih internih provjerivača (ISO 19011) kao i godišnje preispitivanje od strane rukovodstva.

Promocija akreditacije u organizacijama koje su TOU ili u okviru svoje organizacije imaju TOU da njihovu kompetentnost dokažu akreditacijom

- indikatori: Broj ostvarenih promocija akreditacije – minimum pet u potencijalnim TOU
- izvori verifikacije: Zapisnik sa održanih promocija verifikovan od strane prisutnog predstavnika TOU
- U toku 2024. g. ATCG je promovisalo svoje usluge u sljedećim privrednim subjektima potencijalnim TOU: Tehnopolis Nikšić, PTT Inenjeriing, CMC Herceg Novi, KRUŠO Herceg Novi, JZU Dom zdravlja Bar, JZU Dom zdravlja Kotor, Institut Simo Milošević Igalo, MMK Control Bar, Geološki zavod Podgorica, Geoprojekt Podgorica, Geostandrad Nikšić

Jačanje administrativno-tehničkih kapaciteta ATCG

- indikatori: zasnivanje radnog odnosa savjetnika u službi međunarodne saradnje i rukovodioca odjeljenja za kontrolna tijela, instaliranje i implementacija softvera,
- izvori verifikacije: implementacija softvera, ugovor o radu novoangažovanih
- u junu mjesecu je realizovano popunjavanje radnog mjesta arhivara i savjetnika u Sužbi za razvoj i međunarodnu saradnju kao i savjetnika u odjeljenju za akreditaciju kontrolnih tijela. U toku 2024 se dva puta raspisivao otvoreni postupak javne nabavke za Razvoj i instaliranje softvera za elektronsko upravljanje dokumentima za potrebe ATCG. Ugovor sa najpovoljnijim Ponuđačem je potpisan 14.02.2025.

Sistematizacija radnih mjesta

- indikatori: usvojen predlog nove sistematizacije radnih mjesta,
- izvori verifikacije: zapisnik sa sjednice UO i odluka o usvajanju nove sistematizacije radnih mjesta

- Upravni odbor je na sjednici održanoj dana 27.12.2024. donio Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih u ATCG

Promovisanje akreditacije

- indikatori: Organizovanje okruglih stolova po opštim i/ili specifičnim temama akreditacije (2) (akreditacija verifikatora emisija gasova staklene bašte, akreditacija medicinskih laboratorija), promotivni događaji kojima se afirmise akreditacija i uloga ATCG (1),
- izvori verifikacije: Godišnji izvještaji o radu ATCG-a
- Okrugli sto na temu uloge i značaja akreditacije sertifikacionih tijela za proizvode održan je dana 17.05.2024. godine; Okrugli sto na temu uloge i značaja akreditacije sertifikacionih tijela za sisteme menadžmenta održan je dana 28.06.2024. godine; Okrugli sto na temu uloge i značaja akreditacije medicinskih laboratorija održan je dana 27.09.2024. godine;
- Okrugli sto na temu uloge i značaja akreditacije ispitnih/kalibracionih laboratorija održan je dana 29.11.2024. godine.

Tokom 2024. godine ATCG je u direktnoj komunikaciji i putem web portala (www.akreditacija.me) i LinkedIn-a blagovremeno i u kontinuitetu pružalo zainteresovanim stranama relevantne informacije o aktuelnostima u oblasti akreditacije, akreditovanim organizacijama kao i radu ATCG.

Jačanje međunarodne saradnje u oblasti akreditacije

- indikatori: Broj i vrsta aktivnosti evropskih i međunarodnih organizacija za akreditaciju na kojima su učestvovali predstavnici ATCG-a (14), broj dokumenata evropskih i međunarodnih organizacija za akreditaciju u čijem je razvoju i donošenju učestvovao ATCG
- izvori verifikacije: Godišnji izvještaji o radu ATCG-a, izvještaji sa prisustva sastancima upravljačkih i stručnih tijela evropskih/međunarodnih organizacija za akreditaciju

Ostvarivanje bilateralne saradnje ATCG sa nacionalnim akreditacionim tijelima drugih država, a naročito onih iz zemalja regiona

- indikatori: Broj i predmet sporazuma o bilateralnoj saradnji između ATCG i drugih nacionalnih akreditacionih tijela (2), broj i vrsta realizovanih zajedničkih aktivnosti
- izvori verifikacije: Godišnji izvještaji o radu ATCG-a, potpisani sporazumi o bilateralnoj saradnji sa nacionalnim akreditacionim tijelima drugih država, izvještaji o sprovedenim zajedničkim aktivnostima ostvarenim rezultatima i sl.
- Tokom 2024. godine, a na osnovu prethodno potpisanih bilateralnih sporazuma, ATCG je nastavilo saradnju sa nacionalnim akreditacionim tijelima zemalja

regiona. Saradnja se prevashodno odnosila na redovnu razmjenu informacija, iskustva, ocjenjivača, održavanja zajedničkih obuka i sl.

Na osnovu prethodno iskazane obostrane spremnosti i želje za uspostavljanjem i daljim jačanjem bilateralne saradnje između dva nacionalna akreditaciona tijela, a na poziv rukovodstva Akreditacionog tijela Ujedinjenog Kraljevstva (UKAS), predstavnici ATCG su u periodu 14.05.-15.05.2024. godine boravili u službenoj posjeti UKAS-u. Tokom bileteralnog sastanka je između ostalog razmotren, a zatim i potpisan Memorandum o razumijevanju (MoU) između ATCG i UKAS koji predstavlja formalnu osnovu za uspostavljanje i dalje jačanje bilateralne saradnje u oblasti akreditacije između dva nacionalna akreditaciona tijela. Na sastanku je takođe potpisan i Ugovor o sprovođenju prekogranične akreditaciji između ATCG i UKAS. Takođe, na osnovu iskazane obostrane spremnosti i želje za uspostavljanjem i jačanjem bilateralne saradnje započeti su dogovori o zaključivanju Memorandum o razumijevanju (MoU) između ATCG i nacionalnog akreditacionog tijela Rumunije (RENAR). U junu mjesecu 2024. godine, predstavnici ATCG boravili su u zvaničnoj posjeti nacionalnom akreditacionom tijelu Slovenije (SA) i ujedno prisustvovali proslavi Svjetskog dana akreditacije koji je organizovala SA dana 12.06.2024. na Brdu pri Kranju. Tokom posjete razmijenjena su iskustva u vezi sa radom dva nacionalna akreditaciona tijela i razmatrana su aktuelna pitanja i budući izazovi u oblasti akreditacije.

Oснаživanje korišćenja akreditacije u kreiranju i sprovođenju javnih politika

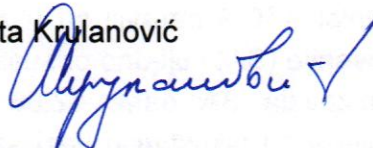
- indikatori: Broj i vrsta zajedničkih aktivnosti resornih ministarstava i ATCG-a na pripremi nacionalnog zakonodavstva
- izvori verifikacije: Evidencija o učešću predstavnika ATCG u radnim grupa za pripremu nacionalnog zakonodavstva, evidencija o komentarima ATCG-a na nacрте zakona i podzakonskih akata, lista nacionalnog zakonodavstva koje se poziva na akreditaciju i sl.
- Učešćem na javnoj raspravi 02.12.2024. povodom Nacrta Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Akreditaciono tijelo je sugerisalo Zakonodavcu da se akreditacijom medicinskih laboratorija stvara preduslov za stimulisanje i poboljšanje integracije i upravljanja zdravstvenim uslugama. Zahvaljujući tome se dopunio Nacrt Zakona o zdravstvenoj zaštiti koji glasi: „Ukoliko zdravstvena ustanova raspolaže laboratorijskim kapacitetima, izdavanju sertifikata obavezno prethodi akreditacija istih, od strane Akreditacionog tijela Crne Gore, u skladu sa posebnim zakonom i relevantnim međunarodnim standardima”.
- Tokom 2024. godine ATCG je nastavilo da pruža podršku organima državne uprave vezano za proces pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji, a što se prevashodno odnosi na Pregovaračko poglavlje 1 – Sloboda kretanja robe koje se dijelom odnosi na oblast akreditacije i ocjenjivanja usaglašenosti. U tom smislu,

predstavnici ATCG u Pregovaračkoj Radnoj grupi za Poglavlje 1 su dali doprinos izradi Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji (PPCG) za period 2024-2027. kao i redovno izvještavao o aktuelnom stanju u oblasti akreditacije za potrebe sačinjavanja godišnjih Izvještaja Evropske Komisije o napretku Crne Gore (Prilog izvještaju EK, za period 15.VI 2023-01. IV 2024.). U julu 2024. godine ATCG je takođe dostavio odgovore na pitanja Evropske Komisije koja se odnose na Pregovaračko pogavlje 1, a u dijelu koji se odnosi na oblast akreditacije.

Izvještaj pripremio:

Direktor Akreditacionog tijela Crne Gore

Anita Krulanović

Izvještaj usvojio:

Upravni odbor Akreditacionog tijela Crne Gore

Predsjednik Upravnog odbora

Prof.dr Aleksandar Vujović

